

Tisková zpráva Cihlářského svazu Čech a Moravy

Vláda na ceny energií reaguje opožděně

Praha 31. října 2022. Cihláři často nakupují elektřinu a plyn přímo na burze. Rekordním cenám tak čelí už několik měsíců. Řadě z nich proto vadí, že pomoc nepřišla dřív. Vládou schválené řešení navíc považují za komplikované. Existují rovněž obavy, že se kompenzace mohou chovat jako dotační tituly. Když bude firma ve ztrátě, tak na kompenzace nedosáhne. A co by vládě poradili členové Cihlářského svazu Čech a Moravy (CSČM)? Zeptali jsme se jich.

„Firmy, které ve velkém odebírají elektřinu a plyn, budou moci od 1. listopadu čerpat podporu v celkové výši třiceti miliard korun,“ tvrdí premiér Petr Fiala (ODS). A ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela upřesňuje, že jde o pomoc například pro oblast zpracovatelského průmyslu, které mají zvýšenou energetickou náročnost. Celkem by mělo jít asi o osm tisíc firem.

Anketa

Otázka: **Co by podle vás měla vláda udělat, aby pomoc firmám s vysokou cenou energií byla účinná a ne likvidační?**

Odpovídají:

Josef Kotek, předseda Cihlářského svazu Čech a Moravy.

Kamil Jeřábek, generální ředitel společnosti Wienerberger Česká republika.

Marek Židek, výkonný ředitel společnosti KM BETA, a.s.

Petr Stejskal, Business Development, HELUZ cihlářský průmysl v.o.s.

Josef Kotek: Vláda nelavíruje, vláda se bojí rozhodnout!! Mimořádná situace si žádá mimořádná rozhodnutí! Není možné nic neřídit a nechat napospas. Nemluvme o podpoře velkým podnikatelům, jde o určení jasného řádu trhu s plynem, aby mohli podnikatelé přemýšlet jak dále. Zcela jednoznačně by mělo dojít k zastropování ceny plynu pro velké podnikatele. Vidím to tak na úrovni 70 euro/MWh. na 80 % spotřebě r. 2021. Od 1. 1. 2023 do 30. 5. 2024. Pokud se nic neučiní, nebo jen „směšně“ jako u domácností, bude ekonomika hodně ochromena a nikdo nebude ochoten investovat v nejisté době.

Kamil Jeřábek: Wienerberger patří k signatářům dopisu energeticky náročných firem vládě. V krátkodobém horizontu by mělo být záchranou zastropování cen energií na přijatelné hranici. To se ale dosud netýká velkých a energeticky náročných odvětví. Potřebujeme zastropování cen kolem 100 euro za megawatthodinu.

Dalším prvkem, který je pro nás důležitý, je definice pravidel pro kurzarbeit. Jedna část pravidel pro kurzarbeit je navázaná na vyhlášení nouzového stavu v plynárenství. Další částí by mělo stanovení pravidel kurzarbeitu při vysokých cenách energií. To, podle našich informací, ministerstvo průmyslu také připravuje.

Dále je tu novela energetického zákona, kam se bohužel dostalo ustanovení, že po ukončení nouzového stavu může dodavatel energií změnit ceny - i ty, které byly uzavřené před nouzovým stavem. Nevidím ale důvod, proč by se měly měnit dříve nasmlouvané ceny, když nouzový stav skončí. V dlouhodobém horizontu je pro stabilitu průmyslu důležité, abychom hledali alternativní způsoby dodávek energií a připravili se tak na další krizi např. v zimě 2023/24. Tady by vláda měla nalézt cestu, jak toto získávání nezávislosti na ruském plynu podpořit.

Marek Židek: U cen energií je důležité stanovit jednoznačná pravidla, která budou rovná pro celý trh, snadno kontrolovatelná a bez vysoké administrační zátěže. Jako nevhodné řešení nám přijde trestání úspěšných firem tím, že se uvažuje o podpoře určené výhradně pro firmy ve ztrátě, s poklesem zisku nebo tržeb apod. Současně by míra státní podpory měla být v podobná jaká bude nastavena ve státech, které s námi sousedí. Výrazně nižší podpora by mohla vést ke snížení konkurenceschopnosti české výroby.

Petr Stejskal: V této složité situaci, navíc za stále se měnících vnějších podmínek, které žádná vláda neovlivní, je každá rada těžká. Průmysl potřebuje ze všeho nejvíce pokud možno stabilní výhled alespoň v řádu několika měsíců, nejlépe alespoň do konce roku 2023. Prvořadou otázkou je, aby energie a zejména plyn vůbec pro průmysl byly v dostatečném množství. Tady si myslím, že vláda byla v mezích možného úspěšná, plyn by měl stačit na celou zimu. Druhořadou, i když neméně důležitou otázkou je, za kolik a jak dlouho s takovou cenou může průmysl počítat. S ohledem na otevřenost české ekonomiky a na její závislost na exportu jsou důležité ceny energií – třeba zastropované – nejen u nás, ale v celé EU, a hlavně pak v sousedních zemích. Řešením by bylo zastropování cen na evropské úrovni, jedině v takovémto případě by nedošlo ke změně konkurenceschopnosti mezi členskými zeměmi. Dokud k němu nedojde, pak se nabízí tzv. salámová metoda, tedy postupné stanovování zastropování na národní úrovni, které by v případě nižšího zastropování v jiné – pro nás ekonomicky významné – zemi bylo upraveno na stejnou úroveň. Nejde stanovit jednu hladinu cen energií, ale pružně reagovat na aktuální situaci v celé Evropě.

Ještě důležitější, než samotné ceny energií jsou po zachování konkurenceschopnosti národní podpory, které jednotlivé státy energeticky náročným odvětvím poskytují. Lze říci, že pokud některé vlády kompenzují náklady na energie jako například Itálie, pak ani jednotně zastropované ceny energií nepomohou. A o podpoře těchto oborů v ČR – včetně řady energetických výrobců – zatím nevíme nic.

Vládní podmínka

„Rozšířili jsme sektorové vymezení programu na všechny sektory hospodářství České republiky. Do nynějšíka to bylo jen na zemědělství, rybářství, lesnictví a zpracovatelský průmysl,“ říká ministr průmyslu a obchodu a dodává: „Dále vláda upřesnila a zlepšila podmínky pro zvláště energeticky náročné podniky, tedy podniky, u kterých náklady na energie přesáhnou tři procenta hodnoty jejich obrátu.“ Pokud obrat v rámci činností uvedených v příloze I tvoří více než 50 % celkového obrátu podniku za rok 2021, uplatní se podpora na úrovni 70 % způsobilých nákladů (maximálně 80 % provozních ztrát podniku) na všechny činnosti podniku, nikoliv pouze na vymezené druhy činností, jak tomu bylo původně.

Větší částky podpory od 45 do 200 milionů korun budou moci při splnění dalších podmínek žádat energeticky náročné podniky. Do částky podpory 45 milionů korun tyto omezující podmínky, v souladu s Dočasným krizovým rámcem, platit nebudou.

Více na www.cscm.cz

Kontakt: Ing. Jan Fiala, Cihlářský svaz Čech a Moravy

info@cscm.cz,

tel.: +420 603 410 891

Pro editory

Vláda schválila nařízení o zajištění dodávek plynu, v jehož rámci rozšířila kontraktační povinnost pro dodávky plynu a upřesnila podrobnosti jejího zajištění. Určení dodavatelé budou mít povinnost nabídnout smlouvu za zastropovanou cenu všem zákazníkům, na které se vztahuje cenový strop a kterým se dlouhodobě nedaří poptat dodávky plynu od jiného dodavatele. Stát tak pomůže subjektům, které doposud nemají nasmlouvané dodavatele energií na příští rok.

„Kontraktační povinnost pomůže subjektům, na které se se vztahuje strop cen energií, se zajišťováním dodávek na příští rok. Uvědomujeme si, že spousta subjektů má potíže se sháněním dodavatelů energií. Chceme jim tímto pomoci, takže dodavatelé poslední instance budou mít povinnost uzavřít s těmito subjekty smlouvu na dodávky plynu za zastropované ceny,“ říká ministr průmyslu a obchodu Jozefa Síkela s tím, že kontraktační povinnost u dodávek elektřiny již vláda zavedla na počátku října. Všem odběratelům, na které se vztahuje zastropování, budou mít všichni dodavatelé energie povinnost nabídnout maximální cenu, kterou stanovila vláda.

Strop ceny plynu se nyní vztahuje na všechny subjekty se spotřebou do 630 MWh ročně, a to na celou jejich spotřebu. Cenu plynu na celou spotřebu budou mít stanovenou také poskytovatelé veřejných služeb jako obce, nemocnice, školy a další bez ohledu na výši jejich spotřeby. Zastropovaná cena plynu bude také pro výroby tepla do domácností. V neposlední řadě bude strop ceny plynu zaveden pro všechny malé a střední podniky se spotřebou v rozmezí 630 MWh a 4200 MWh, ty budou mít zastropováno 80 procent své nejvyšší měsíční spotřeby za posledních let.

Strop ceny plynu bude od 1. ledna stanoven na 2,5 koruny za MWh bez DPH (3,03 koruny včetně DPH) odebraného plynu. Více informací nejen k energetice najdete na www.energiezamene.cz.

Rozpory přetrvávají

Rozpory stále přetrvávají v národním a celoevropském řešení vysokých cen energií. Opatření české vlády totiž stanoví maximální ceny energií, představené unijní opatření pak určí maximální výnosy výrobců a zajistí finanční prostředky do státních rozpočtů na pomoc odběratelům zasaženým vysokými cenami energií.

Evropská komise navrhuje omezit příjmy výrobců elektřiny vyráběné z neplynových zdrojů, kteří mají nebývalé zisky v souvislosti s rekordním růstem cen. Oznámila to předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová, podle níž krizové opatření přinese členským zemím Evropské unie 140 miliard eur (přes 3,43 bilionu korun), které mohou využít na podporu spotřebitelů ohrožených drahými energiemi. Na pomoci se podle ní budou podílet i poplatky získané od producentů fosilních paliv.

Co dál?

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) komunikuje s Evropskou komisí v rámci procesu prenotifikace, aby k jejímu kladnému rozhodnutí došlo co nejdříve a aby mohlo ministerstvo v první půlce listopadu vypsát výzvu s konkrétními parametry.

Na základě jiné části Dočasného krizového rámce MPO připravuje také program „EGAP Plus“, v jehož rámci bude Exportní garanční a pojišťovací společnost (EGAP) poskytovat záruky za nové individuální úvěry podnikatelským subjektům na provozní kapitál i investice. Na program je v letošním roce ve státním rozpočtu vyčleněna částka 500 milionů korun, která umožňuje vystavení záruk v objemu 6,25 miliard korun. Návrh novely zákona je v současné době v legislativním procesu.

Na pomoc větším firmám s energeticky náročným provozem je rovněž připravena kompenzace nepřímých nákladů na emisní povolenky. Na kompenzacích za rok 2021 by celkově mělo být vyplaceno 772 milionů korun. S touto podporou rovněž resort počítá i v příštím roce. Stát také od letošního října do konce příštího roku odpouští firmám a domácnostem poplatky za podporované zdroje energie.